

”VIRKSOMHEDERNE KAN VÆRE BEKYMREDE FOR AT ANSÆTTE DØVE PÅ GRUND AF KOMMUNIKATIONS- BARRIERERNE. DE HAR BRUG FOR AT HØRE OM DE KOMPENSATIONS- MULIGHEDER, DER FINDES, OG SOM MANGE ARBEJDSPLADSER IKKE KENDER TIL.”

ARTIKEL NR. 4 · SEPTEMBER 2013

JØRGENS VEJ TILBAGE PÅ ARBEJDSMARKEDET VIA PROJEKT ”ET JOB TIL ALLE DØVE”

I denne artikel sætter vi spot på Jørgen Terkelskov, der er udlært møbelsnedker. Efter Jørgen blev arbejdsløs i februar i år, blev han tilbudt at deltage i CFD's landsdækkende projekt ”Et job til alle døve”, hvor Pia Schmidt er projektmedarbejder.¹ De to har siden samarbejdet om at skaffe et nyt job til Jørgen. Et samarbejde som gav pote i juni, hvor Jørgen fik ansættelse som servicemedarbejder på en skole. Forud for dette har de afholdt hyppige møder, hvor de har gennemgået jobannoncer, talt om krav til kvalifikationer, skrevet ansøgninger, forberedt jobsamtaler etc.

”Når jeg har søgt et job, og virksomheden er i tvivl, fordi jeg er døv, så har du Pia kunnet ringe og forklare, hvad det betyder at være døv. Der kommer oftest et afslag, når virksomheden ikke kender til døve”, fortæller Jørgen Terkelskov, der er deltager i projekt ”Et job til alle døve”.

”Pia Schmidt, døvekonsulent på CFD og projektmedarbejder, supplerer: ”Virksomhederne kan være bekymrede for at ansætte døve på grund af kommunikationsbarriererne. De har brug for at høre om de kompensationsmuligheder, der findes, og som mange arbejdspladser ikke kender til.”

DET VIGTIGE SAMARBEJDE MED JOBCENTRENE

Den økonomiske krise har betydet, at mange døve ligesom Jørgen har mistet deres arbejde. I forvejen viser en undersøgelse fra 2006², at kun halvdelen af alle døve i den erhvervs-

aktive alder er i beskæftigelse. Formålet med det toårige projekt ”Et job til alle døve” er at skaffe flere døve i arbejde i et tæt samarbejde med de kommunale jobcentre.

”Det er jo sådan, at det formelle ansvar for at få ledige i job ligger hos de lokale jobcentre, som også træffer beslutninger vedrørende fx personlig assistance, herunder tegnsprogstolkning. Vi har gode erfaringer fra projektet, som understøtter vigtigheden af det tætte samarbejde, fortæller Pia og uddyber:

”Jobcentrene har kendskab til virksomheder i lokalområdet, mens vi projektmedarbejdere har kendskab til døves vilkår. Når man kombinerer denne viden i et tæt samarbejde, op- timeres vilkårene faktisk for at åbne døren til virksomhederne. Mange arbejdsgivere bliver villige til at prøve at få en døv medarbejder, når de får information om kommunikation med døve og muligheder for kompensa-

”JEG FØLER MIG TRYK, NÅR VI KAN SNAKKE SAMMEN PÅ TEGNSPROG. PIA VED, HVAD DØVE HAR BRUG FOR PÅ EN ARBEJDSPLADS. HUN HAR SENDT FORSLAG TIL FORSKELLIGE JOB, SOM JEG KUNNE SØGE. NÅR JEG SELV HAR FUNDET NOGLE JOBANNONCER UDEN FOR MIT OMRÅDE SOM MØBELSNEDKER, ER DET SVÆRT FOR MIG AT VURDERE, OM JEG KAN DE TING, MAN KRÆVER. DER KAN VÆRE NOGLE AF ORDENE I ANNONCEN, JEG IKKE HELT FORSTÅR. SÅ KAN PIA RÅDGIVE MIG.”

tion. Sidstnævnte kan hurtigt komme på banen, når jobcentrene er med fra start i processen.”

BEHOV FOR YDERLIGERE STØTTE TIL JOBSØGNINGEN

Jørgens seneste ansættelse var på en møbelfabrik og varede i fem måneder. På grund af ordrenedgang måtte virksomheden afskedige medarbejdere. Eftersom Jørgen var ledig op til ansættelsen, nåede han ikke at optjene ret til fornyet dagpengeperiode, men blev omfattet af akutpakken⁵.

Jørgens og Pias samarbejde startede for alvor efter en samtale på jobcentret med en jobkonsulent. Her blev det aftalt, at Pia skulle vejlede og støtte Jørgen i forbindelse med jobsøgning og andre tiltag, som jobcentret særligt tilbyder ledige, som er omfattet af akutpakken.

Forud for sin deltagelse i projekt ”Et job til alle døve” har Jørgen været på flere jobsøgningskurser på jobcentret, men han beskriver, hvordan han har behov for yderligere støtte til jobsøgningen og siger om sit samarbejde med Pia:

”Jeg føler mig tryk, når vi kan snakke sammen på tegnsprog. Pia ved, hvad døve har brug for på en arbejdsplads. Hun har sendt forslag til forskellige job, som jeg kunne søge. Når jeg selv har fundet nogle jobannoncer uden for mit område som møbelsnedker, er det svært for mig at vurdere, om jeg kan de ting, man kræver. Der kan være nogle af ordene i annoncen, jeg

ikke helt forstår. Så kan Pia rådgive mig.”

SÆRLIGE UDFORDRINGER

”Det er svært for mig på dansk at lave en ansøgning. Da jeg fandt jobannoncen som servicemedarbejder, hjalp Pia også med ansøgningen. Mange døve har ligesom jeg svært ved at læse og forstå alle ordene i en jobannonce, siger Jørgen.”

Ovenstående hænger først og fremmest sammen med, at dansk er et fremmedsprog for døve tegnsprogsbrugere, som er svært at lære, når man ikke har kunnet høre fra fødslen. Derfor kan flere, som Jørgen nævner, have problemer med at skrive et fejlfrit dansk og med at læse svære danske tekster. Årsagen hertil er alene hørenedsættelsen.

Jørgen oplever kommunikationsproblemer, når han har brug for at kontakte virksomheden for flere informationer om et job, han har set:

”Pia har hjulpet med at ringe til virksomhederne for at få uddybet kravene til ansøgeren. Selv om jeg skriver i mit CV, at jeg er døv, og det ikke er noget problem, fordi jeg kan få tolk, har det været godt, at Pia også har kunnet tage telefonisk kontakt og forklarer nærmere. Det er svært for mig at gøre skriftligt.”

ENDELIG LYKKEDES DET

Der skulle mange, rigtig mange ansøgninger til, før det lykkedes Jørgen

at blive indkaldt til en jobsamtale. Så mange ansøgninger, at Jørgen på et tidspunkt var ved at miste modet, men han fortæller, at Pia var god til at motivere ham. En dag var der pludselig fire skoler, der søgte en servicemedarbejder, og Jørgen sendte en ansøgning til samtlige fire skoler og blev indkaldt til samtale på to.

"Jeg havde faktisk aldrig rigtig prøvet at være til en samtale før. I de ansættelser jeg har haft hidtil, har virksomheden bare set mit CV, og så er jeg blevet ansat. Derfor aftalte jeg et møde med Pia, hvor jeg kunne forberede mig til samtalen. Du gav mig nogle råd om, hvordan jeg skulle gøre."

Pia bryder kort ind: *"Vi lavede faktisk et rollespil, hvor jeg var skolelederen, som stillede forskellige spørgsmål til dig."*

Jørgen fortæller glædeligt om, da han fik tilbudt jobbet på den skole, hvor han er ansat nu:

"Efter samtalen havde jeg aftalt at mødes med en kammerat på en café. Vi havde lige sat os med en kop kaffe, da jeg fik en sms: Er du stadig interesseret i at arbejde hos os? JA, selvfølgelig svarede jeg. Jeg blev rigtig glad."

Efter Jørgens ansættelse har Pia dels haft kontakt med både sekretær og

skoleleder og orienteret nærmere om personlig assistance på jobbet i forhold til tegnsprogstolk, dels har hun efterfølgende kontakttet jobcentret og søgt om en bevilling.

FJERNTOLKNING - MULIGHED FOR KOMMUNIKATION HER OG NU

En vigtig del af projekt "Et job til alle døve" er at anvende og afprøve nye muligheder for tolkning via computer og internet for at imødegå døves største barriere i forhold til arbejdsmarkedet - kommunikation. Da Jørgen blev ansat på skolen fik han udleveret en tablet af projektet til dette formål.

Den traditionelle tolkning foregår ved, at tolken møder fysisk op på arbejdspladsen. Denne type tolkning skal planlægges og bestilles i god tid i forvejen. Ved fjerntolkning befinder tolken sig derimod fysisk et andet sted og kan kontaktes her og nu. Sidstnævnte muliggør, at Jørgen fx kan få hurtige og aktuelle beskeder fra sine kolleger og arbejdsgiver, og at Jørgen når han har spørgsmål til konkrete arbejdsopgaver kan få et hurtigt svar.

Jørgen fortæller, at der i starten har været en række tekniske problemer. Hidtil har han derfor klaret en del af kommunikationen på arbejdspladsen ved at skrive korte beskeder til sine kolleger. Men han kan sagtens fore-

stille sig flere situationer, hvor han kan have gavn af en tolk her og nu i stedet for at skulle vente i en uge:

"En dag oplevede jeg, at en kollega stod og talte med vores leder. På deres mimik kunne jeg se, at der var et eller andet galt. Senere forsøgte jeg at spørge min kollega, hvad det handlede om. Men jeg fik ikke rigtigt noget svar. Så kunne det også være rart en gang imellem at bruge fjerntolkning til formiddagspausen - til noget af det sociale. Der kan være nogle ting, jeg også gerne vil inddrages i."

DEN FREMTIDIGE INDSATS

I alt 41 personer har været tilknyttet projektet "Et job til alle døve", hvoraf det er lykkedes at skaffe job til tæt på halvdelen af deltagerne. Der er tale om job på almindelige vilkår, fleksjob og job med løntilskud. Blandt de resterende deltagere kan fx nævnes, at nogle p.t. er jobsøgende, i virksomhedspraktik eller i forløb med uddannelsesydelse.

Efter snart to år går projektet nu ind i den afsluttende fase. Det bliver spændende at se, hvordan resultaterne fra projektet kan implementeres på sigt, og hvilke muligheder der er for at fortsætte indsatsen for at skaffe døve i beskæftigelse.

1 Foruden Pia Schmidt er der ansat yderligere to projektmedarbejdere i projektet; døvekonsulenterne Lisbet Farum og Annette Winther Troelsen.

2 Døves Uddannelses og Arbejdsforhold, Epinion 2006.

3 Ledige hvis dagpengeregnet udløber inden for seks måneder frem til sommeren 2013 har mulighed for at få ekstra hjælp til jobsøgning.

"EN DAG OPLEVEDE JEG, AT EN KOLLEGA STOD OG TALTE MED VORES LEDER. PÅ DERES MIMIK KUNNE JEG SE, AT DER VAR ET ELLER ANDET GALT. SENERE FORSØGTE JEG AT SPØRGE MIN KOLLEGA, HVAD DET HANDLEDE OM. MEN JEG FIK IKKE RIGTIGT NOGET SVAR. SÅ KUNNE DET OGSÅ VÆRE RART EN GANG IMELLEM AT BRUGE FJERNTOLKNING TIL FORMIDDAGSPAUSEN - TIL NOGET AF DET SOCIALE. DER KAN VÆRE NOGLE TING, JEG OGSÅ GERNE VIL INDDRAGES I."